

Briselē, 19.12.2013.
COM(2013) 897 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Eiropas kvalifikāciju sistēmas (EQF) novērtējums

**Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikuma
par Eiropas kvalifikāciju sistēmas mūžizglītībai izveidi īstenošana**

1. IEVADS

Eiropas kvalifikāciju sistēma (*EQF*)¹ veicina mūžizglītību un uzlabo izglītojamo un darba ņēmēju mobilitāti, nodarbināmību un sociālo integrāciju, veidojot Eiropas standarta shēmu kvalifikācijas sistēmām. *EQF* atvieglo kvalifikāciju salīdzināšanu un atzīšanu miljoniem absolventu, kuri katru gadu meklē turpmākās mācību iespējas vai ienāk darba tirgū visā Eiropā. Piemēram, Čehijas Republika 2012. gadā piešķīra 900 dažādu profesionālo kvalifikāciju gandrīz 150 000 studentu. Tajā pašā gadā aptuveni 69 000 regulēto kvalifikāciju veidu tika piešķirti aptuveni 16,8 miljoniem izglītojamo Apvienotajā Karalistē.

EQF izmanto jaunu Eiropas sadarbības metodi kvalifikāciju jomā. Tā paredz astoņus standarta līmeņus, ko raksturo mācību rezultāti, aptverot visu veidu un līmeņu kvalifikāciju. Šādi koncentrējoties uz mācību rezultātiem, galvenā nozīme ir izglītojamajam, un tas ir svarīgi, salīdzinot un atzīstot kvalifikācijas dažādās valstīs un dažādos mācību kontekstos.

Komisija ir konsekventi uzsvērusi, cik svarīgi ir sekmēt prasmju un kvalifikāciju salīdzināmību visā ES, jo īpaši saistībā ar pašreizējo augsto bezdarba līmeni, jo šāda salīdzināmība atvieglo izglītojamo un darba ņēmēju pārvietošanos starp valstīm un nodarbošanās veidu mainīšanu. Dot iespēju izglītojamajiem un darba ņēmējiem apliecināt savas prasmes un kvalifikāciju, kas iegūta formālā, neformālā vai ikdienējā mācīšanās vidē, ir īpaši svarīgi saistībā ar „Eiropas 2020” pamatiniciatīvām „Jaunatne kustībā”, „Jaunu prasmju un darba vietu programma” un „Digitālā programma”, kā arī „Virzoties uz ekonomikas atlabšanu ar daudzām jaunām darba vietām” nodarbinātības paketi un Padomes ieteikumu par neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanu. Lai sekmētu šo darbu un nodrošinātu, ka prasmes un kvalifikācijas var viegli atzīt pāri robežām, Komisija paziņoja par savu nodomu izveidot „Eiropas prasmju un kvalifikāciju telpu” iniciatīvas „Izglītības pārvērtēšana” ietvaros².

EQF mudina valstu valdības atvieglot kvalifikāciju atzīšanu un padarīt to pārredzamāku — 36 valstis brīvprātīgi piedalās *EQF* (28 ES dalībvalstis, 5 kandidātvalstis, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice).

Šis ziņojums atspoguļo līdzšinējo *EQF* pieredzi un apspriež iespējamo ietekmi nākotnē. Tas izvērtē, vai ieteikums tā pašreizējā veidā var atrisināt jaunās problēmas, ko rada straujās sociāli ekonomiskās un tehnoloģiskās izmaiņas, un vai tas atvieglo elastīgu mācīšanos. Minētais novērtējums tiek veikts īpaši nozīmīgā laikā, kad bezdarba līmenis ir augsts un arvien palielinās pieejamo mācību iespēju un kvalifikāciju skaits. Problēmas rada arī arvien lielākais skaits kvalifikāciju, ko piedāvā privātie pakalpojumu sniedzēji, starptautisko kvalifikāciju skaita palielināšanās un nesen izveidotie masveida atvērtie tiešsaistes kursi (*MOOC*), kas ar laiku spēs piesaistīt daudzus studentus. Šis novērtējums kopā ar *Europass* un *EQAVET* novērtējumiem, kā arī progresa ziņojumu par kvalitātes nodrošināšanu augstākajā izglītībā palīdzēs apzināt problēmas un iespējamus uzlabojumus Eiropas prasmju un kvalifikāciju telpā.

¹ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/eqf_en.htm.

² COM(2012)0669 galīgā redakcija.

2. REZULTĀTI UN IETEKME

2.1. EQF galvenās iezīmes

EQF pamatā ir šādi elementi:

- *astoņi Eiropas standarta līmeņi*, ko raksturo mācību rezultāti un kas spēj aptvert visu veidu un līmeņu kvalifikāciju visā Eiropā. EQF 5., 6., 7. un 8. līmenis ir saderīgs ar deskriptoriem, kas attiecas uz īsā cikla kvalifikācijām un trim cikliem Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju sistēmā (QF-EHEA)³;
- *mācību rezultātu metode*. Līmeņa deskriptori tiek izteikti kā zināšanas, prasmes un kompetences un nav saistīti ar mācību konteksta elementiem, piemēram, mācību ilgumu vai norises vietu;
- *kvalitātes nodrošināšanas kopīgie principi* augstākajā izglītībā un profesionālajā izglītībā un apmācībā saistībā ar EQF.

EQF ieviešanai tika izveidota EQF konsultatīvā grupa (AG) un valstu koordinācijas punkti (NCP) dalībvalstīs.

AG nodrošina vispārēju saskaņību un veicina procesa pārredzamību, sasaistot kvalifikācijas sistēmas ar EQF. Pildot attiecināšanas atbalsta uzdevumus 2009. gadā, EQF AG apstiprināja desmit kritērijus un procedūras, kā attiecināt valstu kvalifikācijas līmeņus uz EQF⁴. Tās ir palīdzējušas izstrādāt kopīgu metodi, kā izklāstīt šīs attiecināšanas rezultātus ieinteresētajām personām. Visas valstis izmanto šos kritērijus, strukturējot savus valstu attiecināšanas ziņojumus. Dažus kritērijus (jo īpaši 3. un 4. kritēriju) varētu interpretēt dažādi, un tie ir sīkāk jāpaskaidro, lai nodrošinātu attiecināšanas procesa vispārējo saskaņību.

NCP atbalsta un kopā ar citām iesaistītām valstu iestādēm nodrošina ievirzi attiecībām starp valstu kvalifikācijas sistēmām un EQF, kā arī veicina šo attiecību kvalitāti un pārredzamību.

2.2. Īstenošanas paātrināšana — nepieciešama jauna steidzamības izjūta

Ieteikumā ir paredzēti divi mērķa datumi:

- *2010. gadā* — dalībvalstīm jāsaista valstu kvalifikācijas sistēmas ar EQF, jo īpaši attiecinot savus kvalifikācijas līmeņus uz EQF un, ja nepieciešams, izstrādājot valsts kvalifikācijas sistēmas (NQF);
- *2012. gadā* — visās jaunajās kvalifikācijas apliecībās, diplomos un *Europass* dokumentos, kurus izdevušas kompetentās iestādes, jāiekļauj nepārprotama atsauce uz attiecīgo EQF līmeni.

³ <http://www.ehea.info/Uploads/qualification/QF-EHEA-May2005.pdf>.

⁴ http://ec.europa.eu/eqf/documentation_en.htm

2010. gada starpposma mērķis

Līdz 2010. gadam četras dalībvalstis bija attiecinājušas savas valsts kvalifikāciju sistēmas. Trīs no tām jau 2008. gadā bija izveidojušas *NQF*.

Līdz 2013. gada jūnijam 20 dalībvalstis bija iesniegušas *EQF* valsts ziņojumus par attiecināšanu. Pārējās valstis (astoņas dalībvalstis, četras kandidātvalstis un Norvēģija) plāno pabeigt attiecināšanu 2013.–2014. gadā.

Līdz 2010. gada beigām	FR, IE, MT un UK
2011. gadā	BE-vl, CZ, DK, EE, LT, LV, NL un PT
2012. gadā	AT, DE, HR un LU
2013. gadā	BG, IT, PL un SI
Vēl jāattiecinā	Dalībvalstis: BE-fr, BE-de, EL, ES, FI, HU, KY, RO, SE un SK Kandidātvalstis: IS, ME, MK un TK EEZ valsts: NO

1. tabula. Pārskats par *EQF* ieteikuma pirmā starpposma mērķa sasniegšanu 2013. gada septembrī

Tas liecina, ka ieteikums izraisa reformas — piemēram, visaptveroša *NQF* izstrādi, pamatojoties uz mācību rezultātiem — un šim nolūkam nepieciešama dažādu ieinteresēto personu būtiska politiskā un tehniskā iesaiste. Šādi notikumu gaitai nepieciešams laiks. Tādējādi, neraugoties uz stingrajām valstu saistībām pret *EQF*, kavēšanās ar tās ieviešanu ir acīmredzama. Lai nepieļautu papildu kavēšanos, visām valstīm būtu jāpabeidz savi attiecināšanas procesi līdz 2014. gada beigām un jāīsteno ieteikums ātrāk. Komisija pastiprinās uzraudzību pār *EQF* ieviešanu valsts līmenī, ja nepieciešams — veicot divpusēju saziņu, lai palīdzētu atsevišķām valstīm atrisināt konkrētās problēmas.

Jāpiebilst, ka attiecināšanas ziņojums ir valsts kvalifikāciju sistēmas momentuzņēmums, bet attiecināšana ir nepārtraukts pārdomu process par mainīgajām kvalifikāciju sistēmām. Tādējādi valstīm regulāri jāpārskata savi attiecināšanas ziņojumi un jāinformē *AG* par jebkurām izmaiņām un par savām atbildēm uz ieinteresēto personu piezīmēm. *AG* jānosaka kritēriji un procedūras izmaiņu uzraudzībai valstu kvalifikācijas sistēmās un to ietekmei uz attiecināšanu.

2012. gada starpposma mērķis

Otrā starpposma mērķa priekšrocība ir tieša *EQF* sasaiste ar izglītojamajiem, darba ņēmējiem, izglītības un mācību iestādēm un darba devējiem. *EQF* līmeņu iekļaušana kvalifikācijās un pielikumos ir būtisks solis ceļā uz labākas kvalifikāciju salīdzināšanas atvieglošanu pāri robežām.

Nesasniedzot attiecināšanas starpposma mērķi, radās būtiska aizkavēšanās šā otrā starpposma mērķa sasniegšanā. Tikai viena valsts iekļāva *EQF* līmeņus savos *Europass* pielikumos līdz

2012. gadam. Divas valstis iekļāva *EQF* līmeņus kvalifikācijas datu bāzēs. Līdz 2013. gada septembrim trīs valstis bija piešķirušas kvalifikācijas, kas attiecinātas ar *EQF* līmeni, un piecas valstis bija sākušas *EQF* līmeņu iekļaušanu savos *Europass* pielikumos. Vēl sešas valstis plāno sākt to darīt 2013.–2014. gadā.

	2012. gada beigas	2013. gada septembris
<i>EQF</i> līmenis iekļauts jaunajās apliecībās un diplomos		CZ, DK un LT
<i>EQF</i> līmenis iekļauts <i>Europass</i> pielikumos — diplomu pielikumos (<i>ds</i>) un/vai apliecību pielikumos (<i>cs</i>)	FR (<i>cs</i>)	CZ (<i>cs</i>), DK (<i>ds</i>), EE (<i>ds</i>) un IE (<i>ds</i>)
<i>EQF</i> līmenis iekļauts valsts kvalifikāciju datu bāzēs	FR un UK	CZ un DK

2. tabula. Pārskats par *EQF* ieteikuma otrā starpposma mērķa sasniegšanu

Pašlaik ir steidzami jāsasniedz otrais starpposma mērķis. *EQF* līmeņa iekļaušana un nepārprotams sasniegto mācību rezultātu apraksts nodrošina cilvēkiem spēcīgu līdzekli, lai varētu labāk informēt par savu prasmju un kvalifikāciju līmeņiem un daudzveidību. Tas ir jo īpaši svarīgi krīzes laikā. Pašlaik ir steidzami jāpaātrina darbs valsts līmenī, lai nodrošinātu, ka līdz 2014. gada beigām vismaz ceturtdaļa visu Eiropā piešķirto kvalifikāciju būtu ar atsauci uz *EQF*.

Valstis tuvojas otrajam starpposma mērķim dažādos veidos. Lielākā daļa valstu iestāžu izskata tehniskos risinājumus, ko sistemātiski izmantot valsts līmenī. Citas uztic iestādēm kas piešķir kvalifikācijas, pieņemt lēmumu par to, vai un kā iekļaut *EQF* līmeņus apliecībās, diplomos, *Europass* pielikumos un kvalifikāciju datu bāzēs. Kopumā valstis ir vienprātis, ka nepieciešama kopīga ES metodika, kas nodrošinātu vienādu pārredzamības līmeni visiem izglītojamajiem un darba ņēmējiem. *AG* būtu jāizstrādā šāda kopīga metodika.

2.3. Saskanīga sistēma

EQF astoņu līmeņu struktūru piemēro valstu kvalifikācijas sistēmām un ieinteresēto personu vajadzībām. Lielākajai daļai valstu jau ir visaptveroša *NQF*, kas aptver visus kvalifikācijas veidus un līmeņus formālajās izglītības un mācību sistēmās, vai tās vēl to izstrādā. *NQF* līmeņu skaits ir atkarīgs no valstu vajadzībām.

EQF vispārējie principi un struktūra — „kvalifikācijas” definīcija un līmeņi, kas balstīti uz mācību rezultātiem, — atvieglo kvalifikāciju salīdzināšanu. Tomēr turpmāki uzlabojumi nav iespējami, neatrisinot dažas būtiskas problēmas.

1. Kaut arī *EQF* tiecas kļūt par atskaites punktu visām kvalifikācijām Eiropā neatkarīgi no struktūras, kas tās piešķir, lielākā daļa *NQF* aprobežojas ar kvalifikācijām, ko piešķir valsts izglītības un mācību iestādes. Tikai dažas *NQF* ietver kvalifikācijas, kas piešķirtas ārpus formālajām sistēmām, piemēram, privātajā sektorā, kam bieži vien ir liela nozīme darba tirgū. Galvenā problēma ir nodrošināt, lai visas kvalifikācijas *NQF*,

arī tās, kas iegūtas neformālās vai ikdienējās mācībās, būtu uzticamas un atbilstu kvalitātes pamatprasībām. *AG* būtu jānodrošina ievirze par kopīgajiem kritērijiem, kas jāizskata, lai kvalifikācijas varētu iekļaut *NQF*.

2. Pašreizējās *EQF* iezīmes varētu nebūt piemērotas nākotnes attīstībai. Arvien plašāk izplatās jauna prakse, piemēram, jaukta tipa mācības. *MOOC* ir jaunākais sasniegums tālmācībā, un tas ļauj organizēt mācības pāri robežām un laika zonām, jebkurā vietā ar interneta pieslēgumu.

Kvalifikācijas piešķir arī starptautiskas struktūras un daudznacionāli uzņēmumi dažādās valstīs Eiropā un ārpus tās. Dažas valstis ir iekļāvušas tās *NQF*, bet ne vienmēr vienā un tajā pašā *EQF* līmenī. Šīs problēmas liecina, ka visās valstīs ir nepieciešama saskanīga pieeja attiecināšanā ar *EQF*, lai nemulsinātu darba devējus un kvalifikāciju īpašniekus.

3. *EQF* līmeņa deskriptori „zināšanās” un „prasmēm” atbilst valstu deskriptoriem. Tomēr „kompetences” deskriptors rada vairāk problēmu, jo deskriptors, kas iekļauts II pielikumā, pilnībā neatbilst „kompetences” definīcijai I pielikumā. Tādēļ „kompetences” deskriptors būtu jāpaskaidro.
4. Kvalitātes nodrošināšanas kopīgie principi ir palīdzējuši valstīm īstenot attiecināšanas procesu. Kaut arī tie bija paredzēti tikai profesionālajai izglītībai un mācībām, kā arī augstākās izglītības kvalifikācijām, protams, tie noder arī citām kvalifikācijām. Skaidrāk jāprecizē to iespējas sniegt ievirzi attiecībā uz visiem kvalifikāciju līmeņiem un veidiem.
5. Daži jautājumi, kas padziļināti apspriesti Eiropas līmenī, attiecas uz kvalifikācijām *EQF* 2.–3. līmenī (obligātās izglītības pabeigšanas kvalifikācijām) un *EQF* 3.–5. līmenī (iekļaujot skolu pabeigšanas kvalifikācijas, kas ļauj iegūt augstāko izglītību un amata meistara kvalifikāciju).

Saskaņā ar Lisabonas Konvenciju par kvalifikāciju atzīšanu skolu pabeigšanas kvalifikācijas, kas ļauj iegūt augstāko izglītību, lielākoties ir līdzvērtīgas, ļaujot iegūt augstāko izglītību visā Eiropā un ārpus tās. Sasaistot šīs kvalifikācijas ar dažādiem *EQF* līmeņiem, kļūst redzama atšķirība starp sasniegtajiem mācību rezultātu līmeņiem, un tā var radīt šķēršļus to skolu absolventu mobilitātei, kuri vēlas iegūt augstāko izglītību citā valstī.

Dažos gadījumos valstu kvalifikācijas ar vienādu nosaukumu atšķiras pēc satura un sarežģītības. Citos gadījumos valstis dažādi interpretē to, kā mācību rezultāti pareizi atbilst *EQF* līmenim. Pat ja šīs atšķirības būs likumīgas, tās neizpratīs cilvēki, kuriem kvalifikācijas nosaukums šķitīs līdzīgs, un tādēļ liecinās par līdzīgu kvalifikāciju. Informācijas apmaiņai un norādījumu sniegšanai Eiropas līmenī arī turpmāk jātiecas sekmēt attiecināšanas lēmumu izprašanu un uzticamību.

6. *EQF* sistēma ir pilnībā saderīga ar *QF-EHEA*. Ieviešanas saskaņība jo īpaši tiek nodrošināta, Eiropas Padomei (EP) piedaloties *AG* un *NCP* sanāksmēs un Komisijas pārstāvjiem apmeklējot *QF-EHEA* sanāksmes. Šī saskaņība ir ļāvusi lielākajai daļai valstu īstenot *EQF* attiecināšanu un *QF-EHEA* pašsertificēšanu kā vienotu procesu, iesniedzot vienotu ziņojumu, kurā raksturoti abu procesu kritēriji. Vairākas ne-*EQF* Boloņas valstis ir izstrādājušas arī mūžizglītības *NQF*, pamatojoties uz mācību

rezultātiem. Būtu derīgi novērtēt valstu viedokļus par šo abu galveno Eiropas kvalifikāciju sistēmu pievienoto vērtību.

2.4. EQF kā galvenais līdzeklis kvalifikāciju atzīšanai un pārredzamības nodrošināšanai

EQF attiecas uz visiem kvalifikāciju līmeņiem un veidiem. Saskaņība starp EQF un citām Eiropas politikām un rīkiem⁵, kuru mērķis ir uzlabot prasmju un kvalifikāciju pārredzamību (piemēram, QF-EHEA, Europass, ECTS, ECVET, Direktīvu 2005/36/EK, ESCO, neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanu), kā arī kvalitātes nodrošināšanas sistēmām un principiem (EQAVET un ESG), ir būtiska to efektivitātei un ietekmei. Tie visi atvieglo personu brīvu pārvietošanos un sekmē mūžizglītību, un dažiem ir kopīga mācību rezultātu metodika.

EQF un Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmas, proti, ECTS un ECVET, ir saskaņīgas pamatprincipu jomā, bet vēl nav pilnībā saskaņotas praktiskās ieviešanas jomā. ECTS izmanto aptuveni 75% augstākās izglītības kursu. Kaut arī lielākā programmu daļa pašlaik tiek raksturota pēc plānotajiem mācību rezultātiem, problēmu rada mācību rezultātu attiecināšana uz programmas struktūru un novērtējumu. Uzsāktā ECTS rokasgrāmatas pārskatīšana nodrošinās papildu norādījumus Eiropas līmenī. ECVET pilnībā balstās uz mācību rezultātiem, bet tās ieviešana ir tikko sākusies.

EQF kopīgie kvalitātes nodrošināšanas principi lielākoties ir saderīgi ar Eiropas standartiem un pamatnostādņēm (ESG) un EQAVET. Tomēr visu šo triju rīku principi attiecas tikai uz vispārējo kvalitātes nodrošināšanu izglītībā un mācībās, un tie nesniedz konkrētus norādījumus par mācību rezultātu metodikas, kvalifikāciju un kvalifikāciju sistēmu kvalitātes nodrošināšanu. Uzsāktie EQF un EQAVET novērtējumi un ESG pārskatīšana jāizmanto, lai apzinātu, kādas turpmākas sinerģijas iespējams sasniegt starp Eiropas kvalifikāciju sistēmām un kvalitātes nodrošināšanas mehānismiem.

EQF ir saskaņīga ar Lisabonas Konvenciju par kvalifikāciju atzīšanu (LRC)⁶, kas atvieglo kvalifikāciju atzīšanu augstākajā izglītībā un tās pieejamību Eiropā. LRC papilddokuments par kvalifikāciju sistēmu izmantošanu ārvalstu kvalifikāciju atzīšanā, kas pieņemts 2013. gada jūnijā, sekmē ciešāku saistību starp kvalifikāciju sistēmām un kvalifikāciju atzīšanu tālākizglītības nolūkiem. Tomēr atzīšanas praksē iestāžu līmenī reti tiek ņemtas vērā kvalifikāciju sistēmas un pastiprinātā pārredzamība, ko nodrošina Eiropas sistēmas.

Tā ir mazāk saskaņīga ar direktīvu par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu. Direktīva paredz piecus līmeņus un pamatkritērijus, piemēram, kursu ilgumu, lai kvalifikācijas varētu atzīt darba tirgū, bet EQF ir astoņi līmeņi, kas balstīti uz mācību rezultātiem. Tas ir mulsinājis ieinteresētās personas. Tādēļ jaunā direktīva⁷ paredz sinerģijas ar EQF. Tā saglabā piecu līmeņu ievades sistēmu, taču atļauj izstrādāt „kopīgas mācību sistēmas”, lai valstis varētu vienoties par minimālajiem zināšanu, prasmju un kompetenču līmeņiem saistībā ar EQF līmeņiem. Pamatojoties uz to, valstis varēs automātiski atzīt profesionālās kvalifikācijas.

Ieteikums paredz ciešu saiti ar Europass. Europass pielikumiem būtu jāatsaucas uz atbilstošu EQF līmeni, bet tā notiek reti, jo otrais EQF starpposma mērķis ir sasniegts tikai ierobežotā apjomā.

Visbeidzot, pastāv cieša saistība starp Eiropas daudzvalodu prasmju, kompetenču, kvalifikāciju un profesiju klasifikācijas (ESCO) izstrādi un EQF. Kvalifikācijas, kas saistītas

⁵ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/mobility_en.htm.

⁶ ETS 165 — Kvalifikāciju atzīšana 1997. gadā. Augstākā izglītība Eiropas reģionā, 11.IV.1997.

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011PC0883:EN:NOT>.

ar *EQF*, tiks netieši iekļautas *ESCO*. Šim nolūkam tiks izmantots *EQF* portāls ar saiti uz valstu kvalifikāciju datu bāzēm. Starptautiskās kvalifikācijas, kas nav iekļautas *NQF*, tiks tieši iekļautas *ESCO*. Mācību rezultātu metodika, kas izmantota *EQF* un *ESCO*, būtu jākoordinē.

2.5. Pārvaldība

EQF pārvalda *AG* un *NCP* (2.1. punkts).

AG ietilpst pārstāvji no:

- 36 valstīm (28 dalībvalstīm, 5 kandidātvalstīm, Lihtenšteinas, Norvēģijas un Šveices);
- Eiropas sociālajiem partneriem (*ETUC*, *BusinessEurope*, *UAEPME* un *CEEP*);
- Eiropas jumta organizācijām, kas piešķir kvalifikācijas (*Eurochambres*, *EUCIS-LLL* un *EUA*); un
- citām ieinteresētajām personām (valstu nodarbinātības dienestiem, Eiropas Studentu savienības, Eiropas Brīvprātīgo centra un Eiropas Jaunatnes foruma).

EP piedalās *AG* darbā, lai nodrošinātu saskanību starp *EQF* un *QF-EHEA*.

Cedefop un Eiropas Izglītības fonds atbalsta *AG*.

AG nodrošina efektīvu virzību valstu attiecināšanas procesiem un vairo uzticību un izpratni starp iesaistītajām valstīm. Tās mandāts 2012. gadā tika pagarināts, lai uzraudzītu, kā tiek īstenots Padomes ieteikums par neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanu⁸. Tās mērķis ir papildus nostiprināt saites starp kvalifikāciju sistēmām un apstiprināšanas mehānismiem, kas lielākajā daļā valstu vēl jāizstrādā.

NCP ir izveidoti 36 valstīs. Tie darbojas dažādās institucionālajās vidēs, tostarp ministrijās, valsts aģentūrās, valsts kvalifikāciju iestādēs, izglītības pētniecības iestādēs un izglītības informācijas centros. To efektivitāte lielākoties ir atkarīga no tā, cik cieša ir to saistība ar *NQF/EQF* procesa pārvaldību valsts līmenī. Lielāko daļu savu pasākumu *NCP* koncentrē uz saziņu ar ieinteresētajām personām, bet uzskata, ka ir grūti sazināties ar sociālajiem partneriem, un tiem trūkst kompetences saskarsmē ar plašāku sabiedrību. Valstu iestādēm jānovērtē, kā *NCP* varētu labāk sazināties ar dažātajām ieinteresētajām personām un izstrādāt saziņas stratēģijas.

Kaut arī pēdējo triju gadu laikā *NCP* izmantoja tikai aptuveni 75% pieejamā budžeta saistībā ar sākotnējām organizatoriskām grūtībām un izmaiņām attiecināšanas laika grafikos, to darbība tika atzīta par galveno, īstenojot *EQF* valstu līmenī.

EQF portāls informē par *EQF* un valstu attiecināšanas procesu rezultātiem. Tas ļauj salīdzināt valstu kvalifikācijas līmeņus ar *EQF* un veikt kvalifikāciju meklēšanu. Salīdzināšanas funkcija parāda informāciju par 9 no 20 valstīm, kas veikušas attiecināšanu. Atsevišķu kvalifikāciju meklēšana būs iespējama tikai 2013. gada nogalē. Lielu problēmu rada fakts, ka valstu kvalifikāciju datu bāzes vēl neeksistē visās valstīs, bet esošās datu bāzes neaptver visas kvalifikācijas *NQF*. Lai pilnībā izmantotu šā portāla potenciālu, tajā jāiekļauj būtiski lielākā daļa iesaistīto valstu.

2.6. Ietekme un ilgtspēja

⁸ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:398:0001:0005:EN:PDF>.

Kaut arī nav pieejama statistika par *EQF* ietekmi uz mūžizglītību un mobilitāti un tās ieviešana ir tikai sākumposmā, pāreja uz mācību rezultātu metodiku ir būtisks sasniegums. Tā ir sagatavojusi ceļu elastīgākiem mācību paveidiem, kā arī neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanai.

EQF ietekme sniedzās arī ārpus 36 iesaistītajām valstīm. Vairākas ES partnervalstis pārņēma *EQF* koncepciju savās valstīs un reģionālajās sistēmās, un valstis no citiem pasaules reģioniem vēlas dialogu par *EQF*.

Ņemot vērā politiskās atbildības līmeni *EQF*, šis kopīgais atsauces līdzeklis būtu ilgtspējīgs arī bez Eiropas finansiālā atbalsta, taču ieinteresētās personas atzīst, ka stingra ES līmeņa koordinācija ir ļoti svarīga saskanīgai un pārredzamai ieviešanai.

3. SECINĀJUMI

Secinājumi apstiprina, ka *EQF* tiek plaši atzīta par atskaites punktu kvalifikāciju sistēmu izstrādē, mācību rezultātu metodikas ieviešanā un prasmju un kompetenču pārredzamības un atzīšanas sekmēšanā. Tā varētu atrasties nākotnes Eiropas prasmju un kvalifikāciju telpas centrā. Tomēr kavēšanās ar ieviešanu ir radījusi steigas sajūtu. ES būtu jārada iespēja izglītojamajiem un darba ņēmējiem popularizēt viņu prasmes neatkarīgi no to iegūšanas vietas. Tai iespējami ātrāk jāsāk pilnībā izmantot *EQF*.

Pamatojoties uz novērtējuma rezultātiem, Komisija ierosina apsvērt turpmāk minētos pasākumus, lai veicinātu *EQF* attiecināmību, efektivitāti un ietekmi.

Paātrināt *EQF*, attiecinot un izstrādājot valsts kvalifikāciju sistēmas

Visām valstīm būtu jāizveido spēcīgas *NQF*, ko izprot un lieto ieinteresētās personas. Tām būtu jāriko valsts līmeņa konsultācijas, panākot plašu vienprātību par to, kā valstu kvalifikāciju līmeņi saistās ar *EQF*, un jācenšas pabeigt pirmā attiecināšanas ziņojuma izstrādi līdz 2014. gadam.

Pastiprināt kvalifikāciju sistēmu nozīmi un ietekmi, pamatojoties uz mācību rezultātiem valsts un Eiropas līmenī

Valdībām būtu jāapņemas izmantot mācību rezultātu metodi visās izglītības un mācību apakšsistēmās, ieviešot vispusīgas *NQF*, kas aptver kvalifikācijas, kuras piešķirtas tradicionālo formālo izglītības un mācību sistēmu ietvaros un ārpus tām. *NQF* būtu jāintegrē vispārējā izglītības, mācību un nodarbinātības politikā. Eiropas līmenī jāpaskaidro „kompetences” deskriptors, kas iekļauts ieteikuma I un II pielikumā.

Veicināt pārredzamu un saskanīgu *EQF* attiecināšanu, ņemot vērā kvalifikāciju sistēmu mainīgumu

Attiecināšana jāuzskata par nepārtrauktu procesu, un to nedrīkst ierobežot ar viena attiecināšanas ziņojuma iesniegšanu. *AG* jānodrošina norādījumi par 3. un 4. kritēriju un jāizstrādā visaptveroša stratēģija, lai nākotnē turpinātu darbu ar attiecināšanas ziņojumiem. Tajā jāparedz pastiprināta uzraudzība pār to, kā valstis ņem vērā *AG* piezīmes par valstu attiecināšanas ziņojumiem, un jānovērš attiecināšanas nesakritības starp valstīm. *AG* būtu arī jāatbalsta ieinteresēto personu sazināšanās par smagām attiecināšanas problēmām.

Pastiprināt saiti starp Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un kvalifikāciju sistēmām

EQF kopīgie principi par kvalitātes nodrošināšanu, *EQAVET* un *ESG* būtu vairāk jāaskaņo un jāatbalsta mācību rezultātu metode, lai varētu izstrādāt saskanīgus kvalitātes nodrošināšanas principus mūžizglītībai. Papildus paaugstinātajai uzticībai kvalifikāciju jomā, kvalifikāciju sistēmām un attiecināšanai ar *EQF* arī šādi principi varētu paaugstināt uzticību un uzlabot caurlaidību starp izglītības un mācību apakšsistēmām.

Uzlabot informēšanu par *EQF*, lai plašāk sasniegtu izglītojamos, darba ņēmējus un citas ieinteresētās personas un informētu viņus par *EQF* priekšrocībām

Attiecinot savas kvalifikācijas ar *EQF*, valstīm būtu jānodrošina, lai visās jaunajās apliecībās, diplomos un *Europass* pielikumos tiktu iekļauta atsauce uz attiecīgo *EQF* līmeni. Valstīm būtu jāizveido valsts kvalifikāciju datu bāzes/ reģistri un jāpieslēdz tie *EQF* portālam. *EQF* portāls būtu jāsavieno ar Eiropas mācību iespēju portālu (*Ploteus*) un *ESCO*. Komisija izpētīs, kā varētu izmantot tīmekļa rīkus, lai piedāvātu ar prasmēm saistītus pakalpojumus izglītojamajiem, darba ņēmējiem un citām ieinteresētajām personām, atbalstot mobilitāti, mūžizglītību un nodarbinātību.

Plašāk izmantot *EQF* mobilitātes un mūžizglītības politikas virzienos un rīkos

EQF var darboties kā centrs, ar ko saistīti citi Eiropas politikas virzieni un rīki, piemēram, kredītpunktu pārnese un atzīšana. Kvalifikāciju sistēmas un kredītpunktu sistēmas, kas balstītas uz mācību rezultātiem, atvieglo elastīgākas individuālo mācību iespējas dažādās iestādēs, sektoros un valstīs. Komisijai, dalībvalstīm un ieinteresētajām personām būtu jāstiprina un jāpaskaidro saites starp *EQF* un Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmām. Valstīm būtu plašāk jāizmanto *EQF* kā papildu informācijas avots kompetentajām iestādēm, kas izvērtē to kvalifikāciju atzīšanu, kuras piešķirtas citās dalībvalstīs saistībā ar direktīvu par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu un *ET2020* valstīs saistībā ar Lisabonas Konvenciju par kvalifikāciju atzīšanu.

Paskaidrot *EQF* nozīmi saistībā ar starptautiskajām kvalifikācijām un attiecībā uz valstīm un reģioniem ārpus Eiropas

EQF arvien plašāk izmanto kā atskaites punktu kvalifikāciju salīdzināšanai. Esošajam attiecināšanas procesam un tā kritērijiem jānodrošina, lai *EQF* aptvertu visus kvalifikāciju veidus, arī starptautiskās kvalifikācijas. Papildus jāizpēta, kā *EQF* varētu sekmēt ārpus Eiropas piešķirto kvalifikāciju salīdzināšanu un atzīšanu.

Pilnveidot *EQF*, lai tā būtu piemērotāka pašreizējai situācijai attiecībā uz tiešsaistes mācībām un starptautiskajām kvalifikācijām

EQF būtu jāattiecas uz starptautiskajām kvalifikācijām un tām kvalifikācijām, kas satur dažādās valstīs apgūtos moduļus vai klātienē un tiešsaistes mācību apvienojumu. *EQF* var kļūt par patiesi visaptverošu sistēmu tikai, ja tā pielāgojas šiem jaunajiem sasniegumiem un saglabā spēju ņemt vērā izmaiņas izglītības un mācību nodrošināšanā.

„Izglītības pārvērtēšana” uzsver izglītības nozīmi ekonomikas izaugsmē, konkurētspējā un nodarbinātībā. Viens no tās priekšlikumiem attiecas uz pētniecisko darbu par papildu sinerģiju starp ES prasmju un kvalifikāciju pārredzamības un atzīšanas rīkiem. Tai būtu jāsekmē Eiropas prasmju un kvalifikāciju telpas izveide, kurā ikviens varētu brīvi pārvietoties, viņa/viņas kompetences un kvalifikācijas tiktu ātri atzītas tālākizglītības nolūkiem un darba devēji tās pareizi izprastu.

Komisija apspriedīs šajā ziņojumā izklāstītos secinājumus ar attiecīgām ieinteresētajām personām arī 2013./2014. gada ziemā, kad notiks Eiropas prasmju un kvalifikāciju telpas sabiedriskā apspriešana. Pamatojoties uz šīs apspriešanas secinājumiem un ietekmes novērtējumu, Komisija varēs piedāvāt grozījumus pašreizējā *EQF* juridiskajā pamatā — Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa ieteikumā (2008/C 111/01).